

Mestna občina
Ljubljana
Mestni svet

Svetniški klub N.Si
Nova Slovenija –
Krščanska ljudska stranka

Krekov trg 10
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 45 45
faks: 01 306 45 24
nsi@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 430-806/2010-71
Datum: 1. 7. 2011

K 8. točki
8. seje MS

MOL
MESTNI SVET
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

**Zadeva: Pripombe Svetniškega kluba N.Si na Osnutek Lokalnega energetskega koncepta
Mestne občine Ljubljana**

K Osnutku Lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Ljubljana, uvrščenemu na dnevni red 8. seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, sklicane za dne 4. 7. 2011, vlagamo naslednje pripombe.

I. SPLOŠNO

Dokument sicer formalno zadovolji predpisano vsebino; dokument je v osnutku zagotovil zbirko podlag (sprejeta zakonodaja, strategije, OPN-ji, odloki, pravilniki ipd), ki že sedaj ponujajo izvajanje ukrepov za izboljšanje stanja se pravi povečevanja URE (obnovljive rabe energije) in OVE (obnovljivih virov energije), tako v segmentu energetske oskrbe gospodinjstev in stanovanjskega sektorja, industrije kot tudi stanje v prometu; dokument je povzel nabor konkretnih akcij z ovrednotenimi možnimi učinki in kazalci izboljšanja stanja ter ocenjeno vrednostjo investicij za doseganje ciljev; na splošno ima dokument vrednost v zbranih podatkih o rabi posameznih energentov po sektorjih porabe, kot tudi nabor kazalnikov, na osnovi katerih je narejena prognoza rasti porabe energije po sektorjih v bodoče ipd.

Kljub temu pa v Svetniškem klubu N.Si ocenjujemo, da je izdelovalec osnutka popustil pri najpomembnejšem delu – Povzetek in napotki za izvajanje.

II. PRIPOMBE IN PREDLOGI ZA DOPOLNITEV OSNUTKA

1. Pri uvodnih ugotovitvah so na 18 strani citirani cilji MOL v okviru Programa varstva okolja v MOL 2007 - 2013 med drugim:

- zmanjšano rabo energije v javnih stavbah MOL za 15% do leta 2013 glede na 2004
V dokumentu ni zaslediti podatkov, na osnovi katerih bi se dalo oceniti, ali je bil ta cilj po letih 2007, 2008, 2009, 2010 v trendu, ki bo v letu 2013 dosegel zastavljeno ali ne?
- Priključevanje poslovnih in javnih objektov nad 30 kW na centralni toplovod z namenom hlajenja.

Koliko objektov je že priključenih?

- Zagotoviti energetske učinkovitost novozgrajenih zgradb 15 W/m³ (po enačbi) od leta 2007.
Kakšen je rezultat je v letu 2010?

- Povečati delež čistih alternativnih virov energije (sončna, vodna, geotermalna ...) na 12% do leta 2013.

Po podatkih iz študije je v letu 2009 delež OVE predstavljal 9%

- Povečati delež javnega potniškega prometa iz 13% na 30% do leta 2013

Kakšen je delež danes? Glede na to študijo se delež kvečjemu zmanjšuje!

- Povečati delež nemotoriziranega prometa za 20% do leta 2013 glede na leto 2006

Kakšen je rezultat danes?

V kolikor MOL ne razpolaga z analizo doseženih rezultatov operativnih ciljev iz zgoraj navedenega programa, je veliko vprašanje kako se bodo ti cilji lahko uresničili.

2. Pogrešamo natančnejši opis stanja okolja (5. poglavje), glede na to, da MOL že skoraj dve desetletji izvaja različne monitoringe emisij glede zraka in vode. MOL naj bi imela namreč zelo natančno izvedene meritve rože vetrov, narejene koridorje zračnih tokov in vetrov, kot tudi značilnosti gibanja zraka ter s tem posledično koncentracij različnih emisij na različnih območjih MOL.

Posebej bi bilo potrebno izpostaviti kritičnost preseganja emisij Nox in onesnaženosti s trdnimi delci PM10, predvsem zaradi naraščanja prometa. Na obe vrsti emisij pa lahko bistveno pripomore ukrep zamenjave uporabe premoga za proizvodnjo toplote in elektrike v TE-TOL.

Bolj bi lahko bil poudarjen potencial povečanja sočasne proizvodnje elektrike in toplote, saj sistem daljinskega ogrevanja in razvejan sistem distribucije zemeljskega plina omogoča povečevanje proizvodnje elektrike iz SPTE (sočasne proizvodnje toplote in elektrike), ki pripomore tudi k povečevanju »samooskrbe« za elektriko (sedaj TE-TOL in TOŠ proizvedeta skupaj cca 460 – 480 GWh letno, celotna raba elektrike v MOL pa je 1,6 TWh/letno. V predvidenih akcijskih načrtih je možno na območju MOL doseči letno proizvodnjo, ki bo enaka porabi in s tem povečati delež elektrike proizvedene z visokim izkoristkom ter iz OVE tudi na ravni Slovenije nasploh.

Uvedba nove SPTE z uporabo plinsko-parne turbine v TE-TOL, ter postavitve objekta za energetska izrabo goriva iz odpadkov (WTE) v kombinaciji s povečanjem učinkovitosti sistema za daljinsko ogrevanje v Ljubljani, predstavlja največji ekološki projekt v Sloveniji, ki lahko s svojimi učinki bistveno pripomore k uresničevanju zavez Slovenije v podnebno-energetskem paketu.

Med potenciali obnovljivih virov energije je izdelovalec veliko prostora posvetil npr. soncu, geotermalni energiji.

Prav nič ni pod to rubriko o gorivu, pridobljenem iz odpadkov, ki se tretira kot obnovljiv vir. MOL skupaj s primestnimi občinami letno proizvede cca 150.000 – 180.000 ton komunalnih odpadkov. Poleg tega se v CCN Zalog pridela cca 8000 ton blata z visokim energijskim izkoristkom, ki bi se lahko uporabil kot energent. Na CCN Zalog se za potrebe sušenja tega blata pokuri cca 1 mio M3 /letno zemeljskega plina. Energetika Ljubljana, Snaga in TE-Tol je že leta 2004 in kasneje naročila izdelavo ocene energetskega izkoristljivega potenciala odpadkov za potrebe proizvodnje toplote in elektrike in vključitev v sistem Daljinskega ogrevanja.

3. V poglavju 9 je izdelovalec izpostavil oceno, da bo porast rabe primarnih energentov od 2008 do 2020 25%. Ta scenarij imenuje kot pesimističen. Izvajalec LeK v pojasnilu obrazloži predpostavko, da bo vendarle poraba primarnih energentov v letu 2020 ostala na ravni leta 2008.

Z argumenti v »Pojasnilu« na strani 143 se ni mogoče a priori strinjati, saj gre bolj za to, da je potrebno to verjeti, saj trditev ni dokazana z izpeljavo scenarija, ki bi temeljil na predlaganih akcijskih programih, ki bi jih moral nanizati v optimistični in pesimistični vrstni red in na osnovi katerih bi lahko z nekim izračunom prišel do zaključkov.

Zato predlagamo, da se opredeli raba primarnih energentov v letu 2020, ki naj ne preseže dosežene ravni v letu 2008 kot temeljni cilj MOL.

Slika 103 povzema prognozo rabe energije kot tudi rezultate scenarijev, ki pa nikjer niso posebej razloženi.

Nabor ukrepov in predlaganih akcijskih programov daje različne možnosti uresničevanja temeljnih ciljev, ki so:

- 25% delež OVE v rabi končne energije v letu 2020,
- 20% izboljšanje energetske učinkovitosti do leta 2020,
- 20% zmanjšanje emisij TPG do leta 2020,
- 9% prihranka končne energije v obdobju 2008 – 2016.

Glede na stanje v letu 2009, (ker podatki za 2010) niso znani, še noben od naštetih ciljev ni v trendu uresničitve. Še posebej je kritičen cilj do 2016.

Pripravijo na se scenariji, in sicer tako, da bodo v časovnici do leta 2020 nanizani posamezni ukrepi, z oceno verjetnosti, da bodo uresničeni ter na osnovi takšnih scenarijev prikazani optimistični in realni doseženi rezultati ciljev.

Najbolj kritična je rast rabe v prometu in s tem povezanih emisij. Po drugi strani, imamo v MOL največji vzvod za uresničitev ciljev na strani uresničitve projektov:

- zamenjava premoga v TE-TOL z uvedbo plinsko parne turbine,
- uvedba termične izrabe goriv pridobljenih iz odpadkov (komunalni, blato CČN, biomasa),
- pospešeno priključevanje obstoječih kotlovnice na sistema DO in zemeljski plin,
- uresničitev znižanja toplotnih izgub na sistemu daljinskega ogrevanja za 4% oz jih omejiti na nivo 10%, kar realno pomeni še več,
- zagotoviti čimprejšnje uvajanje plina (LPG in CNG) kot pogonsko gorivo v vseh vozilih, ki jih uporabljajo javna podjetja pod okriljem MOL kot tudi poziv za prevoze taxi službe.

4. Poglavje Učinki Akcijskega načrta (11.2.) naj se dopolni kot predlagamo v predhodnem tekstu s scenariji, ki niso zgolj seštevek vseh naštetih ukrepov, predstavljen na treh diagramih, temveč z oceno stanja na posameznem projektu ter realistično oceno doseganja rezultatov. Tekst, ki argumentira predstavljene učinke je pomanjkljiv (npr: »Zmanjšanje rabe električne energije bo manjše, vendar zaradi povečane porabe (električna vozila, toplotne črpalke) to, pomeni da bo raba električne energije v letu 2020 na ravni iz leta 2008« ??)

5. Poglavlje Napotki za izvajanje LEK(11.6.) je v dokumentu premalo določno, čeprav je eden od bistvenih poglavij, ki zadeva uresničevanje ciljev in identificiranih ukrepov.

Shema, ki načelno zajema vse udeležence, ki so odgovorni za izvedbo LEK-a je dobra osnova, za konkretizacijo opredelitve nadzora nad potekom izvajanja.

Vendar v tej shemi pogrešamo nadzor s strani meščanov skozi odbore. Opredeliti je potrebno pristojnosti in odgovornosti Službe za energetiko v MOL.

III. ZAKJLUČEK

Glede na zahtevnost projektov, ki jih je potrebno izvesti pred 2020, bi moral biti LEK dopolnjen z zelo natančnim spiskom ključnih projektov, s stanjem oz. fazo v kateri se posamezni projekt trenutno nahaja in napravljeni bi morali biti terminski plani vseh aktivnosti za končanje teh programov.

V letu 2003 je Energetika Ljubljana MOL posredovala dokument na osnovi katerega bi lahko nova TE-TOL že obratovala, prav tako je bil leta 2004 in 2005 pripravljen predlog za začetek projekta termične izrabe goriv iz komunalnih odpadkov.

Da so ti projekti sedaj uvrščeni na seznam, ocenjujemo kot pozitivno. Bojimo se le, da bo realizacija šepala, tako kot do sedaj. Zato pozivamo k bolj določni opredelitvi do ključnih projektov, ki so pod kontrolo Mestne občine Ljubljana oz. podjetij v lasti MOL.

Mojca Kucler Dolinar
Vodja Svetniškega kluba N.Si

Poslano:

- naslovu po e-pošti
- arhiv SK N.Si